

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyílttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

Szerkesztő Rothschild Zsigmond

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomd.: Csernicek Imre, Palánka.

A kritika hajdan és most.

Tudományos életünknek két igen nagy baja van.

Első nyelvi elszigeteltségünk, mely miatt csak kivételesen léphetünk munkáinkkal a nagy világ elé és csak nehezen vegyülhetünk abba az élénk szellemi mozgalomba, melyet az európai és amerikai nemzetek vállalva és karöltve kifejtének.

A másik a kritika hiánya, mely még itt e hazában is elszigetel minden egyes kutatót, aki rendszeren buzdítás, ösztönzés, helyreigazítás nélkül halad útján, esetleg téves irányban, esetleg egy téves cél felé.

Egyes szakfolyóirataink talán hoznak egyszer-mászor, többé-kevésbé a nyilvánosság kizárásával, alapos bírálatokat, de ezek is csak találmányra, következetességre és rendszer nélkül; a művelt közönség csak akkor értesül tudományos törekvéseinkről, ha a lelkes pajtásosság lármás hűbóval megüti a nagy dobot vagy a még lekesebb gyűlölttség ez erkölcsi megbotránkozás köpenyében vádol, fenyeget és denunciaciát.

Hogy a napi sajtó legújabbban még a szépirodalom remekeiről is legtöbbször csupán a kiadók vagy szerzők gyártotta reklámokkal kedveskedik olvasóinak, még pedig nem a hírtételek között, hanem a lap rendes rovataiban, ez oly demoralisacio, melyet a közönség már kezd átérteni és teljes érdeme szerint honorálni t. i. nem ad reá semmit.

A kritikának jelen állapotát nem véletlenül érintem: alkalmoszerűvé teszi egy félszázados megemlékezés is

Ötven évvel ezelőtt, 1858. évi március 3-án halt meg Bajza József, aki mint kritikus szerzett legtöbb érdemet és épen kritikai működésével biztosított magának maradandó, kimagasló helyet irodalmunk történetében és az utókor kegyeletében.

Bajza nem volt nagy kritikus, de igenis jó és hasznos kritikus.

Fő érdeme, hogy mindig komoly dolognak vette az irodalmat, a szín házat, a költészetet, melyekben a nemzeti közművelődés pontos forrásait és döntő tényezőit ismerte föl.

Innen magatartásának méltósága, erkölcsi sulya, férfias erélye.

Látókör-, műveltsége, tanultsága korának viszonyaihoz képest igen nagy, de gyöngéje, hogy mindenben és mindenre kész mértéke van, mely néha csak erőszakosan volt alkalmazható és ilyenkor nem a mértéken tágit hanem az áldozaton tesz erőszakot.

De rokon-vagy ellenszenv tudatosan ritkán befolyásolja ítéletét, melyben mindig magas állaspontra igyekszik emelkedni.

HIREK.

Vasut építés Bácsmegyében. A

kereskedelmiügyi miniszter Zákó István zentai, Fekete Adolf és Bíró József budapesti lakosoknak a zentai Tiszaparttól illetőleg hajórakodó állomástól kiindulólag Zenta város belterületén át a Bácsbodrog vármegyei egyesült h. é. vasuti Zenta állomásáig és innen folytatólag Felsőhegytelep, Zentai alsó és közép szállások, Kávia Tornyos és Külsőpuszták érintésével, Bácsstopolya község betérületén át a m. kir. államvasutak Bácsstopolya állomásáig és folytatólag Bajsa község, Roglaticapuszta, Gyulafalva és Kerény vagy Csonoplya községek érintve, a m. kir. államvasutak Zombor állomásáig, innen Bezdán község betérületén keresztül a dunai hajórakodó állomásig és ezen vonalnak Bácsstopolya állomásából való kiágazásával Omorovica és Pacsér községek határain át a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig, végül Zenta állomástól a zenta-csóka-i rendes nyomtávu h. é. vasut simpára közé beillesztendő keskenyvágányu vonalvezetéssel Csóka állomásig, s innen folytatólag egyrészt Hódics, Szaján és Tiszahegyész köz-

ségek és Nagykikinda város belterületén át a m. kir. államvasutak Nagykikinda állomásáig, másrészt Monostor és Feketető községeken át a m. kir. államvasutak Valkány állomásáig vezetendő 1.70 m.-es nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű gazdasági vasutvonlra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

A gyermekhalandóság a nyári hónapokban éri el tetőpontját, mivel ilyenkor szokott a friss tehéntej leggyakrabban megfertani a gyermekeknek, s idézi elő az u. n. nyári hasmenéseket, melyeknek évenként 60.000 gyermek esik áldozatul Magyarországon. E veszélyt elkerülendő, legajánlatosabb a friss tejet teljesen megvonni a gyermekektől és azt, az ez esetekben legmegbízhatóbbnak bizonyult Nestlé-féle gyermektejpliszttel táplálni. Ez a régbevált szer tiszta alpesi tejet tartalmaz és vízzel felfőzve, egy jóízű és minden gyermek által kedvelt tökéletes gyermek-

A mosás akár a fürdő.
Fürdéségha nem kerül,
Schicht szappant ha használtsz,
Még szived is örül.

Schicht szappanszappan
esőáztatós, hatékony tisztító, szappanszerű előállítású és a legjobbnál is jobb nyersanyagok legrendesebb kiválasztásának köszönhető.

Schicht szarvasszappan
kíméli a kezeket és a bőrt, mert a mosáskor a bőrt nem szárítja ki, hanem megőrzi a nedvességét. A kíméletlen szappanoktól eltérően a Schicht szarvasszappan megőrzi a bőrt, ill. az anyagot! Tiszasága 30.000 korszakkal bizonyítottatik.

tápszert nyújt, elhárítja és megszünteti a hasmenést és elősegíti az izmok és csontok fejlődését.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közli teszi, hogy dr. Dohány Sándor szabadkai, dr. Mészáros Miksa bácsalmási, dr. Horvát Mór szabadkai és ügyvédek lajstromába iktatta, hogy Szutrély Lipót bajai, Loós Tsigmond regőcei ügyvédek elhalálásuk folytán, az ügyvédek lajstromából és hogy az előbbnevezett ügyvéd irodája részére gondnokká dr. Nikolausz Béla bajai utóbbnevezett ügyvéd irodája részére pedig gondnokká dr. Rimler János bajai ügyvédek rendelték ki, végül, hogy dr. Tereczky György adai ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara területére való elköltözése folytán, és dr. Vojnevits Áron óbecsei ügyvédet, saját kérelmére, az ügyvédek lajstromából törölte; az utóbbnevezett ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. Vajnovits Vladán óbecsei ügyvédnek adta át.

Az adók sürgős behajtása ellen. Zenta város legutóbbi közgyűlése elé a következő indítványt teljesítették Dudas Lajos és társai: A kir. pénzügyigazgatóság városunk hatóságához szigorú rendeletet bocsátott ki mely szerint a hátralékos állami adók f. é. július 15-ig végrehajtás utján behajtassanak. Tekintve, hogy ezidőszent az aratási munkálatok megkezdettek és városunk lakossága tulnyomóan földművelőkből állván, képtelen az égetően sürgős aratás előtt adó hátralékát rendezni, hacsak a legnagyobb anyagi romlásnak ne tenné ki magát. Tekintve hogy az idei termés egy rossz, hogy lakosságunk amugy a legválságosabb jövőnek néz elé, de a nagy szárazság és határunkat a múlt napokban árt jégverés okozta, károk miatt adó leengedéshez joga van; tekintve hogy alkotmányos kolmányunknak a nép jólétének megóvása kell hogy elsőrendű feladatát képezze, és így annak tönkretételével egyértelmű károkat szenvedéseit meg nem állhatnak: ennél fogva indítványozzuk, hogy a fenti rendeletnek hatályon kívül helyezése iránt, Zenta város képviselő testülete a legsürgősebben hozandó határozattal a nagym. m. k. pénzügyminiszter urhoz feltejesztést intézzén.

A tréfa vége. Ujvidékről írják nekünk Futó tüzként terjedt el egész Bácskában, ez évi március hó végén az a szomorú eset, e melyről annak idején megemlékeztünk, hogy Babarczy Mariska ujvidéki posta és táv. kiadó nő, ki a tavasszal Paripáson volt szolgálatban, az ottani posta hivatalban udvarlóját agyon lötte. Különféle vártások keringtek az esetről. Egyrészt gyilkosságról, másrészt gondatlanságról beszéltek az emberek. Az eset e következő volt. A fiatalok játszottak, trefáloztak, majd Babarczy Mariska levele a falról a töltött szolgálati revolvért, végül is bekövetkezett a szomorú esemény: a fegyver Babarczy Mariska kezében eldőrdült s ifj. Eisenman Fülöp súlyosan megsebesítve terült el a földön s másnap sebébe belehalt.

A zombori kir. ügyészség gondatlanságból okozott emcerölés vétsége miast ezért ezért vád alá helyezte Babarczy Mariskát

M. hó 23-án volt a főtárgyalás Zomborban óriási érdeklődés mellett, hol vádlottat Dr. Eischléger Dezső ujvidéki ügyvéd védte, kiútk védő beszéde után a törvényszék Babarczy Mariskát a vád s következményei alól teljesen felmentette.

Bácsföldvár. Csendőrlaktanya kibővítés és itálló építés. Bácsföldvár község előjárósága július 19-én versenytárgyarlast fog tartani 1. a 4895 kor. 46 fillérel előírányozott csendőrlaktanya bővítése munkákra és a 10.140 kor. előírányozott, a község háza udvarán lezáruló istállóépítkezésre. Az ajánlatokat 490 illetve 1014 kor. bánatpénzzel ellátva a községi előjárósághoz kell beadni, a hol a részletes tervet és feltevételek is betekinthatók. Ajánlatok az egész munkára, vagy annak egy hányadára is tehetőek.

A dada végzetes tévedése. Velelten szerencsétlenség áldozata lett Kovács Sztrikó István városi kertésznek két éves Mariska nevű leánya. A kis leánya tegnap vizet kért édes dadája tévedésből viz helyett luggal itatta meg. A cseléd azonnal észrevette tévedését és rohant az orvosért, azonban az orvosi beavatkozás már nem sokat segíthetett, az erős mérég teljesen összemárta a kis leány belső szervezetét, úgy hogy most a halállal vívódik.

Beküldetett.

NESTLÉ
GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomor-bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerboltban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

AZ ÜSTÖKÖS

a legjobb magyar viczlap. Hetenkint 20 oldal, színes képek. Előfizetés: félfévre (jul. dec.) 6 kor. Előfizetésre negyedévre (jul. okt.) 3 kor. A ki a félfévi előfizetést most beküldi ingyen kapja az 1907 évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vice kép, stb.) Utalványcim: Üstökös, Budapest V. Szabadságtér II.

Magyar név. Vojtkó István bács keresztnéri lakos, állami iskolai tanító családi nevét «Bélafi»-ra változtatta.

Uj bérkocsi állomások. A régi városháza lebontása folytán a legnagyobb bérkocsi állomáson nem tartózkodhatnak a bérkocsik. A rendőrkapitányság a régi állomás pótlására

két új állomás létesített itt, az ideiglenes városháza előtt és az Eötvös-utcában, a nagy takarékpénztár épületével szemben. Így tehát most a régi két állomással, a Kossuth-utca torkolata és a szent Teréz tér mellett. négy állandó bérkocsi állomásh van Szabadkán.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a jánoshalmi iparos- és kereskedőifjak egyesületének alapszabályait jóváhagyta.

Életunt cselédeány. Kovács Borbála 18 éves cselédeány tegnap Zombordól, hol eddig szolgálatban volt, hazajött Szabadkára özvogy édes anyjához, kiútk lakásán ma délben megmérgezte magát. A mentőknek és az orvosnak, kik az első segélyt nyújtották neki, azt mondta, hogy még Zomborban elszánta magát a halálra és szándékának végrehajtására a szódagyárban, hol szolgálatban volt, szerezte a mérget. Tegnap hazajött, hogy megegyeszen lássa édes anyját és ma véget akart vetni életének, mert a nyomoruságot már tovább nem bírta elviselni. Beszállították a kórházba.

A kórház halottja. Mitics Lajos napszámos tegnap délelőtt az ucan rosszul lett és összeesett. Bevitték a kórházba, hol még az este meghalt. A ma megtartott rendőri bomsolás megállapította, hogy a halál oka agyszélhűdés volt.

Adóelengedés jégkár esetén. Tekintettel arra, hogy a napokban több helyen jégeső volt és a jégesővel kapcsolatos felhőszakadások helyenkint a termést részben igen nagy mértékben, részben teljesen elpusztították, fölhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy ilyen elemi csapások esetén az adót egyharmad, kétharmad részben, esetleg egészen is elengedi. Adóelengedésre a kárvalott gazda csak akkor tarthat igényt, ha a községekben a községi előjáróságnál, városokban pedig a polgármesternél a káreset megtörtént után számított nyolc napon belül írásban bejelentik és a kár fölvételére szükséges nyomtatványokat, melyek évenként 4 fillérért beszerezhetőek, a bejelentéshez csatolja. Ha valamely vidéken több kárvalott van, azok nevében két meghatalmazott képviselő kérheti az adóelengedést.

Türr zsillip. A Ferencz-csatorna társulat Budapesten tartott igazgató-sági ülésében elhatározta, hogy ezen érdekem örök dicsőítésének jeléül, az óbecsei hajózási zsillipest Türr

SOMOGYI GYULA

okl. mérnök HÁJDUNÁNÁS.

Legjobb rendszerű körkemenek kitűnő előmelegítéssel.

Szabadalmazott boltfozat nélküli körkemeneczek.

14 ezer koronától kezdve: Tegnapigraik teljes beherceglés.

Eltéges tárgyalás díjmentes. Szakszerű üzembeindítás.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lohere csaplok, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr kaplók, szecs-kavogók, repavagók, kukorica-morzsolók, daralók, orfomalmok, egyetemes aszél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

NESTLÉ

az egészséges

és a beteg gyermek, a gyomorbetegok regota bevált táplálék. Megóv a hányástól, hasmenéstől, belhurottól és elhárítja ezeket. A gyermekkapalásról ismertető füzetét ingyen küld: **NESTLÉ** Wien I., Biberstrasse 11.

Sömört,

korpa-sömört, száraz és nedves szaká sömört, bőrkittéseket, a bőr görvelyk felrepedését is,

nyitott sebeket új vagy régi sebeket, dagatokat, rosszindulatu új bántalmakat, mirigydaganaot és gyulladást stb. gyakran nehéz eltávolítani.

Minde kinek azoknak is, akik

segélyt nem találtak, ajánlható, hogy tegyenek egy kísérletet a főalkatrészében 1806 óta ismert, rég bevált

Ripp-féle gyógykenőcs

csel. Számos köszönőirat. Doboz, K 250 kapható a gyógyszerárakban. ARWIN RIPP, DRESDEN 7. Főraktár Török József Budapesien, Király-u. 12, Andrássy-ut 2

Nyavalyatörés! Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve kapható a szab. hatítú gyógyszer. Majna Frankfur

Egy ilyen nehéz sertést

csakis a

BARTHEL-FÉLE

takarmánymészszel

lehet 11 hónapban belül előállítani. J. Melzer 1896. december 9-én a következőket írja: »Az Öntől beszerzett takarmánymészszel sikerült egy általam tenyésztett 11 hónapos közönséges sildőt 250 kilogrammra felhizlalni.«

A Barthel-féle takarmánymész a legjobb és legolesőbb azér csikók, borjúk és bárányok csontporhanyossága ellen, valamint fiatal állatok felnevelésére, a tejmennyiség fokozására, továbbá karórágás és trágyalívása elle.

Részletes használati utasítás és leírás ingyen.

5 klgms próbaküldemény 2 koronáér postán. 50 kgl. 12 koronáért Be sben.

M. Barthel & Co Wien
X. SICCARDBURGOASSF 44.

Tartós kereset 2-4 K naponta

gondnélküli állandó munka egész éven át saját otthonába.

Kerestetnek munkások

mind a két nemből harisnyakötéshez, a mi legujabb szab. INVICTA-gyorskötőgépelken

a mi vállalatunkhoz.

Írásbeli jótállás tartós keresetért. Előismeret nem kell! Tanítás ingyen. Lakhely mellékes. Munkát mi adjuk. Pontos kiszolgálás. Nagy kitüntetés. Számítalan elismerés. Kérjen prospektust.

HáziiparVállalatGraz, Volksgartens 14B5
Monarchia legnagyobb szaktelepe. Címre ügyeljen.

INGYEN
diszcreten és bémentve küldjük rendkívül érdekes tartalmu ábrákkal és használati utasítással ellátott árjegyzékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10 12 K tucatja PESAR. OC LUS NŐI ÖVSZER 3-5 k. eltétlen megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

NAKIRA törv. védett férfi-övszer különlegesség, valódi india paragummiból 12 K feltétlen megbízható tucatja

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 drb legfinomabb övszerből 4. koro.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve női különlegesség 14 kor.

Universalis-sérvkötők páratlanok, kis gumim nyomólappal, a legnagyobb sérv is elzárható. Egyszor 5-12 kétoldalú 10-24 kor.

Műlábak, műkezek, egyenes tartók ferdénnyötteknek, támgépek, stb. stb. Haskötők, gummiharisnyák; stb. Irigátorok, betegápolási cikkek kashatók.

Magyar-Orvosi-Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
Az 1907. évi pécsi országos kiállításon Ezüst éremmel kitüntetve
Pontos címre és a veres keresztre ügyeljen.

Gazdák figyelmébe!

Hatósági engedély nélkül szalmafedezés házak közö is használható

a valódi **Kállai-féle** „GLORIA”

ezzen motorok és motorcséplőkészletek a legjobb, a ki tehát minden tekintetben megfelelő könnyű kezelési motorot jutányos árban teljes juttalással 3-5 évi részletfizetésre akár beszerezni, forduljon bizalommal ezen szakértő

Kállai motortelep
BUDAPEST VI. Nagymező-utca 43. sz.

Figyelmeztetés! Minden gazda ügyeljen pontos szemünkre és csakis olyan motor vásároljon, melyen a magya kizárás védőjez látható, me asakis ezek a valódi „GLORIA” motorok. — Pontos levezetím

Kállai motortelepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 43
Nagy képes ábrapunktei bárkinek ingyen megküldjük.

Gépeink terjesztése érdekében használt gépegel és járgányos készletek cserébe vételnek.